

unitarius irta-e? — hisz azok templomain is Erdélyben e felirat olvasható „*In honorem solius Dei*“ (Az egy Isten tiszteletére). Egyébiránt alárendelt dolog lévén, hogy kiirhatta, sokkal kedvezőbb az, hogy a történet elveszni nem engedte s most a stralsundi muzeum gyűjteményei közt foglal helyet.

Az elől említett feliratok és metszések e különös archivumban megőrzésük alkalmával rendesen korhadott fekete anyaggal telnek meg, fennmaradásukra pedig megkívántatik, hogy a fárol a kéreg csak oly mértékben vétessék le azok kedvéért, hogy a fa növekedő vastagságával az arányosan terjedő évgűrük azt még egészen benőhessék, — mely tekintetben a fiatal fák a korosabbak felett előnnyel bírnak.

Átnézetes kimutatása némely főbb viszonyoknak az erdők művelésénél. *)

I. A famagvak beszedése és eltartása.

1. *A magvak beszedésének ideje és módja.* Az utóbbinál feltételeztetik a magvak teljes érettsége és száraz időjárás.

a) Szilfa mag szedetik júniusban — lehullott magnak összesőprése által.

b) Nyirfa mag szedetik augusztus és szeptemberben — a tobozokkal ellátott ágaknak letördelése által.

c) Jegenyefenyő mag szedetik october elején — a tobozoknak letörése által.

d) Tölgyfa és bükkfa mag nyeretik octoberben — fölszedégetés, összesőprés által.

e) Jávorfamag nyerhető octoberben — fölszedetés és a fárol való leszedés által.

f) Köris-, gyertyán- és egerfa mag novemberben a fákról szedetik.

g) Lucz-, vörös- és erdei fenyő mag novembertől márcziusig a tobozok letördelése által szereztek.

2. *A magnak kiperegetése a tobozokból.*

a) Történik többféle módon és pedig:

Nyirfa magnál — a tobozoknak dörzsölése által;

*) Funke Vilmos Bodenbach-i főerdésznek közleményei után.

Égerfa magnál — a tobozoknak dörzsölése és kiveregetése által;

A jegenyefenyő tobozok szellős padlásokon önként hullanak szét;

Lucz-, vörös- és erdei fenyőnél magpergetők használatnak — a kályha vagy a nap melegének hozzájárulásával.

b) A magpergetők hősfoka legyen:

luczfenyő tobozoknál	30—35° R.
erdeifenyő „	30—45° R.
vörösfenyő „	20—25° R.

c) A tobozoknak megnyílása bekövetkezik: a lucz- és erdei fenyő tobozoknál átlagosan 24 óra múlva, a vörösfenyő tobozoknál 36—48 óra alatt.

d) Egy bécsi mérő toboz után nyerhető tiszta, (szárnynélküli) mag:

a luczfenyőnél	1. ₃ —2. ₂ font
az erdei fenyőnél	0. ₆ —1. ₁ „
a vörös fenyőnél	5. ₀ —8. ₀ „

3. A nyert magvak eltartása.

A mag általában véve fagy, kiszáritás, megdohosodás és egerek ellen megvéendő. — Szilfa- és jegenyefenyő mag a szedetés után tüstént elvethető. A bikkfa magot is még szívesen vetik az ősszel.

A többi magfélék télen át a következőkép eltartatnak:

a) Nyirfa- és égerfánál a tobozokkal ellátott ágak szellős padlásokon felakasztatnak.

b) Kőrís- és gyertyánfa mag földdel betakart barázdában vagy garmadában a szabadban tartatnak.

c) Tölgy, bikk, jávor magvak — száraz földvermekben tartatnak, hová rétegesen, száraz lombbal váltakozva beraktatnak és földdel meg lombbal letakartatnak. — Kisebb mennyiségben, száraz homokkal keveredve, fagytól ment száraz boltokba felöntve vagy hordókba töltve eltarthatók.

d) Lucz-, vörös- és erdei fenyő magvak legbiztosabban eltartatnak saját tobozaikban, mely utóbbiak száraz padlásokra hordatván, gyakrabban átlapátoltatnak.

e) A már kipergetett magvak, mennyire lehet, szár-

nyas állapotban, száraz helyeken, szelelő nyílásokkal ellátott ládákban tartassanak.

4. A magfélék sulya.

Fanem :	Sulya egy bécsi mérőnek :	A magvak száma egy fontban :
Tölgy.	75—90 font.	120— 160 darab
Bikk	43—53 „	2000— 2500 „
Szil	5— 6 „	— „
Gyertyán	11—12 „	— „
Jávor.	14—15 „	7000— 7500 „
Köris.	17—18 „	8000— 9000 „
Nyir	10—12 „	— „
Éger	30—35 „	— „
Luczfenyő	50—52 „	70,000—72,000 „
Jegenyefenyő	29—31 „	10,000—11,000 „
Vörösfenyő.	50—54 „	— „
Erdeifenyő	52—54 „	80,000—84,000 „

II. Magvetési viszonyok.

A mesterséges magvetés csupán kedvező tenyészhelyi körülmények között ajánlatos, hol buja gyomnövéstől, vadak általi pusztitástól vagy áradástól tartani nem kell.

1. Szükséges magmennyiség egy k. holdra :

a) Barázdás vagy pásztás vetéseknél — a barázdáknak $1\frac{1}{2}$ —2', a közöknek 4— $4\frac{1}{2}$ lábnyi szélessége mellett — szükségeltetik :

tölgy magból	6	b. mérő
bikk „	$2\frac{1}{2}$	„ „
nyirfa „	25	„ font
luczfenyő magból (szárnyatlan)	10	„ „
erdeifenyő „ „	8	„ „
jegenyefenyő mag. „	30	„ „
vörösfenyő „ „	14	„ „

b) Teljes vetésekre a fennebbi mennyiségnek dupla mértéke, — fészkes vetéseknél csak fele számítandó.

2. A talajmivelésnek költsége holdankint.

a) A fennebbi mértékű barázdás- vagy pásztás vetéseknél :

aa) laza, nem nagyon köves és hangával meg afonyával elborított talajnál	7— 9 forint
bb) középserű viszonyoknál.	10—14 „

cc) igen köves talajnál, vagy hol a művelés előtt a hangatakaró eltávolítandó 15—16 forint

b) Teljvetéseknél 2—2 $\frac{1}{2}$ -szer, fészkes vetéseknél félszer oly nagy a fennebbi költség.

III. Ültetési viszonyok.

1. Mag- és csemete oskola.

a) 1000 darab egy éves csemetének felnevelésére a magágyterület gyanánt megkívántatik:

fenyveseknél $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{4}$ négyszög öl

lombosoknál $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{3}$ „ „

b) 1000 darab csemetének átültetésére, melyek csak két éves korig a csemete oskolában hagyandók, szükségeltetik 1 $\frac{1}{2}$ —2 négyszög ölnyi tér.

c) 1000 darab lombfa csemetének átültetésére, melyek 3—4 évig az oskolában tartandók, 8—10—15 négyszög ölnyi tér szükségeltetik.

Megjegyzendő, miszerint a mag- és csemeteoskolák megalapításánál — a szükséges utakra és partokra körülbelül még egyszer annyi tér számítandó.

2. A szabadbái kiültetésnek ideje:

Az erdeifenyő csemetéknél, az elért 1 éves korban.

a luczfenyő „ „ „ 1—2 „ „

a jegenyefenyő „ „ „ 2—3 „ „

a vörösfenyő „ „ „ 2—3 „ „

a lombfa „ „ „ 2—5 „ „

3. Csemetékbeni szükséglet — egy k. holdra, különböző sor távolság mellett, és pedig:

A csemeték egymástóli távolsága a sorokban	A sorok egymástóli távolsága lábokban								
	4	5	6	7	8	9	10	11	12
lábokban	A csemeték darabszáma holdankint								
1	14400	11520	9600	8229	7200	6400	5760	5237	4800
1 $\frac{1}{2}$	9600	7680	6400	5486	4800	4267	3840	3491	3200
2	7200	5760	4800	4115	3600	3200	2880	2618	2400
3	4800	3840	3200	2743	2400	2134	1920	1746	1600
4	3600	2880	2400	2057	1800	1600	1440	1309	1200
5	—	2304	1920	1615	1440	1280	1152	1048	960
6	—	—	1600	1371	1200	1067	960	873	800

4. Az átültetés költsége.

Kerül az átültetés — a csemeték és a trágyaföld szállításának beszámításával:

a) 100 darab, 1—2 éves göngy nélküli csemete után	20—30 krba
b) 100 darab 3—5 éves göngy nélküli csemete után	30—50 „
c) 100 darab kis göngy-növény után	30—50 „

S. P.

Erdészeti és gazdasági akadémia Oroszországban.

Legújabb időben a Moszkva mellett fekvő Petrowskoje-Rasumowskoje nevű állambirtokon Oroszországban egy erdészeti és gazdasági akadémia nyitott meg. Szervezéséből a következőket emeljük ki.

Az intézet nyilvános és minden rendű hallgatók látogathatják.

Mint felsőbb tanintézetnek joga van tudós grádusokat, u. m. kandidatusi és magisteri rangot — a mező- és erdőgazdaságból — osztogatni.

Alárendelve van a birodalmi birtokok ministeriumának.

A tantárgyak következő szakokra vonatkoznak: vallás, erdészet, földmivelés, állattenyésztés, jószágkezelés, állatgyógyászat, gazdasági érdekeseti mellék iparágak; — építészet, mértan, nemzetgazdaság, gyakorlati eröműtan, vegytan, természet- és légtűnettan, növény-, állat-, ásvány- és földtan — a mennyiben ezen tantárgyak az erdő- és mezőgazdára szükségesek lehetnek.

Az intézetnek a következő taneszközök állnak rendelkezésére u. m. könyvtár, erdészeti és gazdasági minta-gyűjtemény és szertár, technológiai és vegytani műhely, ásvány- és földtani, növény- és állattani gyűjtemény, rajzok és minták a gépészet- és építészet számára, gazdasági és kísérleti telek, a szomszéd államerdők, fűvészs- és konyhakert, faiskolák.

A tanszak három évre terjed.

Kivéve azokat, kik ösztöndíjakat élveznek, senki nem köteleztetik fölvételi vizsgát tenni.

A tantárgyakat minden hallgató tetszése szerint választhatja.

Ki egész tanfolyamot hallgatni akar, fizet évenként 25 rubelt; *) egyes tantárgyak hallgatásáért a díj öt rubel évenként.

Az akadémia huszonöt ösztöndíjt oszthat — mindeniket 250 rubeljával évenként.

Azon tanulók, kik előmenetelük által különösebben kitűnnek, az akadémiai tanács által magasabb ösztöndíjra előterjesztethetnek — az akademiának szabad rendelkezésre álló pénzéből.

Az ösztöndíjasok semmi hivatal elvállalására nem kötelezvék.

Administratív czélokra, az államerdők szervezésénél, a minis-
terium még különös 250 rubeles ösztöndíjakat rendelhet. Magánsze-
mélyek is alapíthatnak ilyen stipendiumokat.

Azon hallgatók, kik kandidatusi vagy magisteri rangot nyertek, ugyanazon jogokkal birnak, mint az egyetemi kandidatusok vagy magisterek.

Az akadémia évi költsége 134,980 rubelre rug. **)

S.

Ausztria fakereskedelme Marseillel.

A marseillei osztrák konzul jelentéséből kitűnik, hogy az adriai tengerről szállított tölgydongafa, az északi németországi, oroszországi és északamerikainak versenyét, leginkább az által győzte le, hogy különböző, 18—54 hüvelyknyi hosszúság mellett, mindkét végén egyenlő vastag, miáltal sok haszontalan elforgácsolás megkíméltetik. Az ausztriai fatermelőknek tehát azt lehetne ajánlani, hogy a dongafa elkészítésre, valamint annak különböző hosszúságán semmit sem változtatva, csak arra törekedjenek, hogy a mennyire lehet, több hosz-
szut mint rövidet gyártsanak, mivel az előbbiekből több szükségelte-
tik s azok könnyebben és jobban eladhatók. A 4½—6 hüvelyknyi szélesség és 10—14 vonalnyi vastagság csaknem változhatlan minden 18—54 hüvelyk hosszúságaikra nézve. Ha azonban a mondottnál

*) Egy rubel annyi mint 1 ft. 61⁶/₇ kr. u. p.

**) Pénzt tehát ezen üdvös czélra nem kimél az orosz kormány, meggyőződve lévén, hogy az efféle intézetek csak akkor hozhatnak kívánt eredményt, ha a szükséges kellékekkel bőven felszerelve, tanerőkkel és taneszközökkel kellően el-
látva vannak; mert ha valahol, ugy itt áll a közmondás: „olesó husnak hig a leve.“